

Előfizetési díj.

Vidékre postai vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy órányban	1 frt 50 kr.

Eyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindnap, az ünnepekét követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hórá a lap szellemi részét illető közlemények címzetté.

AZ ÉRTÉKESB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előzetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszáz hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasensteint et Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvétel. irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szerviztér 5. sz.

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

ELŐZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap hetedik évfolyamára. és a „SPORT” című szaklap 1877. vi. folyamára.

A „KELET” és a „SPORT” előzetési ára együtt:

Egész évre 3 frt. Félévre 8 frt. Negyedévre 4 frt. Egy órá 1 frt 50 kr. Egy éves szám ára 7 krajczár.

A „SPORT” előzetési ára külön:

Egész évre 1 frt. Félévre 2 frt. Évesgyedre 1 frt 50 kr. Egy éves szám ára 10 kr.

A megrendelések legegyszerűbben postai utalvánnyal Stein János könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előzetes után tiszteletdíjnyal szolgálunk.

Az év végnapjaiban.

Kolozsvár, 1876. decz. 22.

(B-n.) A napokban pártkülönbség nélkül minde lap közrebocsátotta előzetési felhívását, egyik mérgesebben, a másik szelidebben tudja meg az ellenkező irányú kollégáit érmérsékletéhez és irmodához képest, egyik több, a másik kevesebb csatított mondatokat használ, többé vagy kevésbé reklamszerű, mi újból a pártokat és szerkesztőket jellemzi.

Újat nem igen találunk sem egyik, sem a másik előzetési felhívásban, sőt azok arról győznek meg, hogy a politikai pártok és az organumai legalább az év elején ugyanazon alapon maradnak, melyen most állnak.

Mi részéről nemcsak nem vártuk, de sőt nem is óhajtottuk, hogy a pártok elveiket deszarálják vagy csak módosítsák is, mert azt tapasztaltuk, hogy a pártok folytonos fluktuációja gyakran azt eredményezi, hogy a országgyűlés által hozandó törvényeknek már előre elvesz hitelük, sőt még az is megtörtént már gyakran, hogy valamely tiszteletdíjnyal szolgálunk.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Egy renyyes házasság.

Rajz,

Scher Masoch-tól.

IV.

(Folytatás.)

— S ugyan miért nem? — kérdé kissé hevesen — t hiszem, inkább jellemem, mintsem a társ kora kell, hogy biztosítékul szolgáljon minneknek engem illetőleg.

— Olaszországban született azon egyén? — kérdé Festenbug lovag.

— Ha e nem volna — szóló válat vonítva a zsidós kezét folyvást a tűz felé terjesztve ki, — lett volna-e bátorságom önöknek ajánlani?

Különböző jó családból való, mivel, jó nevelésű tanult ember és oly igen szerencsétlen. Ne féljek, nem gondol a másra, mint boldogtalan sórá.

— S mien áll szerencsétlensége? — tudakolá Festenbug lovag.

— Ez tük — szóló Weinreb halkított hangon — családja igen nemes származású, s egészen tökéletesen a forradalom következtében s most önényzerítve van a derék szerencsétlen fiatal ember, hogy zeneórákat adjon s azzal tartsa n anyját és nővérét.

— Ez meg igazán szép tőle, kiáltott fel Helén lelkesülve.

Segítenél kell a derék fiún s miután ennek csak egyetlen módja van, mely ne legyen sértő reáézve, zeneórákat fogok venni tőle, nemde tyus?

— Ha azád is beleegyezik . . .

be, mely magával a törvényezikk alapelvél nem volt összeegyeztethető.

Nem volt szüksége a pártmátyalatonak új programma azért sem, mert a miniszterium által már benyújtott és készülőben levő t.javaslatok eléggé evidenciában tartják azon irányt, melyet a többség és jelenlegi kormány követni szándékozik, s így az egyes részletekre hagyható minden párt elvei bővebb fejtegetését.

Minden pártnak, ha még oly csekély számból is alakult, jogában áll a többség által a törvényhozás elébe terjesztett javaslatokat akár elveiben, akár részleteiben támadni meg, de egyik esetben úgy, mint a másikban, köteles volna a kisebbség is határozott ellenindítvánnyal állni elő.

Erre azonban úgy látszik még maig sem jött meg kedve különösen a conservatív pártnak, különben nem bocsátott volna az „Ébredés” egy oly előzetési felhívást közre, melyben még drasztikusabb modorban támadja meg a többséget és a kormányt, mint eddig, anélkül, hogy megmondaná, mit kellett volna s mit kellene tenni, hogy az Andrássy-kormánytól kezdve a Tisza-kormányig elkövetett baklölvéseket helyre hozzuk.

A független szabadelvű párt már határozottabban lépett fel, mert legalább egy kérdésben t. i. az Ausztriával kötendő szerződés kérdésében kimondta, hogy a monarchia két felét vagyoni tekintetben is merőben elkívánna különíteni.

Többször volt alkalmunk e kérdéshez hozzászólni s most csak is annyit vagyunk bátrak meg ismételni, miszerint megéshetik könnyen, hogy míg ezen pártocskát sokat ígérő lapja a „Közvélemény” megindulhatna, a párt tagjai közül többen ki lesznek öcsüdvá politikai ábrándjaikból.

A szélső bal is marad a régi mindent lerombolni törekvő, de újnak építésére képtelen s a valódi szabadságot a féltékenységgel összetévesztő oly ellenzéki iránylat, mely szerencsére igen csekély számból áll arra, hogy nagyobb károkat tenni képes lehetne.

Kétségen kívül a jelenlegi többségben levő szabadelvű pártot és különösen a miniszterium vállait terheli a legnagyobb felelősség s igen nagy hiba lenne, ha a Tisza-kormány ide s tova habozna, de et-

— Miután atyád jónak látja — szólóshajtvá a mama — nem bánom.

A szülők egyikének sem volt bátorsága ellentmondani e határozott szellemű leánynak, ki mint egy győzelmeiről biztos valkыр, mindig harcokészben állt.

— Tehát el fogom hozni ide a mi olaszunkat, — szóló mintegy befejezőképpen Weinreb.

— Legyen — mormogá az atya s szemében különös fény villant fel.

— De csak minél hamarabb — követelése a kisasszony.

— Holnap?

— Inkább ma, mint holnap — határozá a valkыр.

S valóban ebéd után megállt a Weinreb szánkájára a kastély előtt s az olasz mester szállt ki belőle. Megpillantásakor Festenbug úr, ki hátát a kemencének vetve, szívtá pipáját, ajkaiha harapott, hogy elfojtsa nevetését s csak azzal birta komolyságát fenntartani, hogy elverte vadászkutyáját, mely fájdalmasan kezdett vonítani s e nagy zaj közepette lépett be Kochanski Valér s lett bemutatva Festenbug asszonyságnak Scarlattti Guisepp álnév alatt.

Mig ezek történtek, sietve rohant fel egy szobalány a Helén kisasszony szobájába s szemeit égfelé emelve így kiáltott fel:

— Oh istenem, minő szép férfi!

— Szóke? — kérdé hanyagul Helén, ki éppen haját igazgatá a tükrök előtt, ki nem állhatom a szókéket.

— Nem nem! nagyon barna.

Festenbug kisasszony könnyebben lélegzett s egy utolsó pillantást vetett a tükrökre; az után kilépett az ajtón s szobáról-szobárahalaadvá, önelégültséggel szemlélte, mint lebeg elé s török meg alakja a termek nagy tükreik fényében. Valérnak, hogy e búzke szépség rabjává legyen, elég volt annyi idő, míg felkötötte neki korcsolyáit és mégis,

től nincs mit tartani, mert a Tisza-kormány eddigelő egy házszálat sem tér el azon programtól, mely mellett az országgyűlés és a magyar király bizalmát megnyerte s míg ezeket bírja kormányunk, nem csak joga, sőt kötelessége is a kormányt ki nem adni kezéből, a pártnak pedig szinte kötelessége a fusió által létrejött szabadelvű alapot fenntartani.

Azért nem volt szüksége a szabadelvű párt organumainak az előzetési felhívásokban csattanós mondatokhoz, ígéretekhez vagy éppen reklamokhoz folyamodni, mert a párt irányát eléggé jelzik a beadott ministerialis javaslatok, melyek mindegyik párt-conferentián szüretnek át s majd itelni fog azok felett maga a nemzet, addig pedig am szórja az „Ébredés” investíváit a jelenlegi többség és miniszterium ellen, de alig hisszük, hogy a nemzetet képes legyen a conservatív párt retrograd utjára terelni.

— A főrendiház f. hó 20-iki ülésében Perczel igazságügyminiszter válaszolt Majláth interpellációjára, megígérve, hogy a büntetőtörvény után a polgári törvénykönyv is be fog terjesztetni. s hogy a bírói áthelyesésekre a törvény által fenntartott 3 évet a kormány nem fogja egészen igénybe venni. Ezután Szógyényi-Marich László sokott késszólásával ajánlotta a költségvetést elfogadásra. Utána gr. Kálnoky Dénes fejezte ki egy-némely óhaját, s nevezetesen a gazdasági kérdések tekintetében sürgetett erősebb működést. Br. Wenckheim László, egyike azoknak, kik tavaly a költségvetést nem fogadták el, ma kijelentette, hogy a kormány hazafiságáról és jószándékáról meg van győződve, s szükségesen tartja, hogy mindnyájan a kormány körül sorakozva igyekezzünk az állam szekerét a sárból kihuzni. Kijelentette azt is, hogy nem rokonszenvezhet azzal a humanizmussal, mely a kereszténység és a szláv fajok szabadsága érdekében sürgeti az intervenciót Törökországban, de Lengyelországban és a szintén szláv és keresztény lengyel nemzet érdekében nem intervenció. Haynald érke a maga és püspökségei nevében kijelentette, hogy a költségvetést elfogadják a nélkül, hogy a kath. egyház tulajdonát képező egyetemi vagyonnak a költségvetésbe történő felvételét jogosnak elismernék.

Még gr. Cziráky is sok elismeréssel nyilatkozott a kormányról, bár fincz-politikáját

most, midőn keresett s hatásra számított ötletének egész fényében megjelent a teremben, úgy tetszett az ifjunak, mintha most látná őt először.

Egészen zavarba jöve, érezte, hogy arca ég, s alig tudott felelni, midőn új tanítványa kezesen üdvözölte őt s pár szót intézett hozzá. Helén a Titien és Veronese ragyogó szépségű velence nőire emlékeztetett e percében; fekete uszályos ruhája, még jobban kiemelte halvány piros arcébőrének s aranszín hajának ragyogását, mely mint egy világító fénykör sugárzott ki a fejére kacérul felkötött fátölvözet alól, Valér néhány szót dologott hazájáról, balsorsáról s a nemes család iránt érzett mély hálájáról, de Weinreb segélyre jött, hogy kisegítse őt zavarából szóra hozta a dolog gyakorlati oldalát. Mihelyt Helén meghallotta, mily szerény árt szab az új tanár, zenelezkének, néhány szót sugott apjának, mire ez elmosolyodott; az anya kissé savanyu arcot vágott s a fizetés meg lett kettőztetve. A mester nagy zavarba jöve, köszönetet rebegett.

— Mikor kezdjük el a tanulást? kérdé.

— Akár még ma, ha önnek úgy tetszik, felelt Testenburg lovag.

— Oh! nem, szóló bele Helén, holnap ma Skarlatti úr vendégünk leend. Theázni fog velünk és beszélni fog Olaszhonról, Garibaldiról . . .

Theázis közben az ifjú leány s magok a szülők is látható gyönyörrel hallgatták a Valér előadását, ki szerencséjére utazott volt Olaszországban s percig sem habozott aprólékosan leírni a „Grand Canal” s a Lagunak szépségeit. Garibaldiról is beszélt, ki alatt szolgált volt Sziciliában, s izmos karján felgyűrve kabátja ujját, pár kardszúrás helyét, melyet a boulognei erdőben kapott egy vetélytársától, úgy mutatta be mint az ellenség szu-

ma sem helyesli. Igen elismerő nyilatkozatot állított ki a magyar sajtónak gr. Széchenyi Antal. A külügyi helyzetről beszélt, melynek parlamenti megvitatását nem tartja helyesnek, de sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy a kormány a közvélemény irányának meghatározására nem gyakorol befolyást a sajtó útján. A kormányelnök igen helyesen felelt erre a sajnálkozásra, kijelentve, hogy a kormánynak nincsenek felhatalos közlönyei, s nincs is szándékában a sajtóra bármint befolyást gyakorolni. A hol sajtószabadság van, ott az értelmes közönség az egymással ellenkező irányzatokból hamar kitálatja, hogy melyik a helyes.

A pénzügyminiszter rövid beszéde után a vita véget ért, s a főrendek a költségvetést egyhangulag elfogadták. Ezzel az országgyűlés érdemleges tárgyalásai a karácsonyi és újévi szünet előtt véget értek.

A keleti kérdés.

Az értekezlet.

A formaszzerű értekezlet szombaton nyitattik meg Konstantinápolyban. A hatalmak képviselői az előtanácskozásokban a program minden pontján végig mentek s azzal kecsegtetik magukat, hogy ha még nem létesült is teljes egyetértés, utóbb majd csak létre jön az. Ez a remény azonban alig fog valósulni; legfőkébb a fegyverszünet újabb meghosszabbítására nézve fog egyhangú határozat hozatni. A többi kérdésekben a conferentia sikere iránt ma is föltötte kétségek a remények.

A török hadi készülétek.

A török kormány végső erőfeszítéssel igyekszik alattvalóitól a hadsereg felszereléséhez szükséges tárgyakat beszerezni. Pénzt, élelmi szert, ruhászeret és igás barmot összeszednek a tartományok kormányzóit s mint Athénból írják, oda a török határtartományokból, Epirusból, Thessaliából és Macedoniából naponta igen sok kíváncsi érkezik, a ki vagyónának utolsó részét a Görögországba való meneküléssel igyekszik megmenteni. A görög kormány attól tart, hogy az emigráció óriásméreteket fog ölteni.

Az orosz hadi készülétek.

Az orosz főhadiszállásról Kisenewből decz. 15-ről következőket írják a „P.C.”-nak: A csapatszállások legutóbb oly tömegesek voltak, hogy most már csak apróbb pótszállítmányok érkeznek. Elnélfogyva az odessa-kisenewi

ronyainak maradványát. Ennek halatlátára könnyek ragyogtak a Helén kék szemében. Ez éjen át mind torlaszokról álmodott, melyek tetején Valér állt mint hős, ő pedig az olasz háromszínű zászlót lobogtatta oldala mellett.

V.

Helén számításból választotta a délutáni órákat a lecke verésére. Mihelyt ennek vége volt, hozták a theát; aztán mindig úgy történt, hogy Valér marasztalta, előbb szerényen vonakodott és végül még is beleegyezett a maradásba; ekkor beszélt mindenféléről előadásait szellemes rajzokkal illusztrálva, melyeket sok művészettel tudott pennával papírra karcolni vagy pedig ha éppen nem énekelt, Helénnel egy-egy kettőst, felolvasott Dante-ból s Ariosto-ból.

Festenbug lovag örült, látván a dolgok illetén fordulatát, az anya napról-napra szeretetreméltóbbnak találta, az állítólagos olaszt, mi pedig a fiatal leányt illeti, ez nem igen tudott volna számot adni magának érzelmeiről; de midőn az óra mutató Valér jövetelének idejét jelölte, szíve mindig hevesebben kezdett dobogni. Ha pedig megérkezett a tanár, akkor minden percében színet változtatta, pirult halványult. Weinreb ritkán mulatta el, a zeneórák alatt megfordulni a szobában, hogy böles szemlélődd létre meggyőződjék, mennyire haladt már előre a regény; s miatt, a fiatal nemes mind jobban, jobban beesett a Festenbugok kegyébe, a zsidó minden alkalmat felhasznál arra, hogy dicsegettél emelje ki s némileg tisztelté tegye a házánál Kochanski nevét.

A ravasz róka Valért minden lehető alkalommal dicsegettekel halmozta el, s Festenbug lovag oly módon adott igazat szavainak, mely minden percében a legnagyobb zavarba ejté lelkesültségök jelenlété tárgyát.

Mentől több tartózkodást, s finom szerénységet mutatott az olasz zenemester mo-

és odessa-granitzai vonalon 23-án újra megkezdődik a teherszállítás. Jan. elején valószínűleg az összes délorosz vasutakon ismét megnyitják a rendes közlekedést.

Az ide érkező csapatokat sietve szállítják tovább s az itt elszállított csapatokat is dislokálni kellend, mert az egészségügyi viszonyok, melyek a városban rendesen nem igen kedvezők, jelenleg föltötte rosszakk; epidémicus jellemű betegségek pusztítanak. Különösen a dyphteritis szedi nagy számmal áldozatait. A katonaságot a járvány eddig meg lehetesen kímélte ugyan, de azért ottan is sok eset fordult elő.

A hadsereg egészségügyi állapota rendszeresen sem valami kedvező s az egészen abnormis időjárás lényegesen fokozza a megbetegedések százalékát. A 12. hadtest utászai és mérnökari csapatai a határra küldettek. A vezérkarban működő hadsereg lényeges szaporítását követelik. Maga Nepokojcsikij a táborak főnöke azt óhajta, hogy a harcosok száma 300 ezer főre emeltessek.

Érdekes, hogy a tisztek közt orosz-bolgár szótárakat osztanak ki. Noha a hadsereg taktikai felvonulása — írja levelező — körülbelül be van fejezve, mégis azt bírlék, hogy a hadsereg a tél első felét valószínűleg Barsariában fogja töltetni, mely kilitással sem a tisztek sem a katonák nincsenek megelégedve.

Az arabok készülődése.

Decz. 4-iki kelettel Bagdadból a „P.C.” következő nagyérdemű közleményt hoz: Ama nagy mozgalom melybe az ottoman birodalom főleg európai tartományaira nézve jutott, ezen villajet izlam lakosságára is nagyobb mértékben visszahat, mint eddig. Ez annál figyelemre méltóbb, mert az itteni beduin törzseknel, valamint a letelepedett lakosságban eddig az összetartozás eszméje nem igen ébredt tudatra. A lakosság a sítá hitefelekhez tartozik s azért folytonos viszállyban és összeütközésben áll a sunita otomán kormányval. De a legújabb események, melyek Törökországot alapjában fenyegetik, ottan, valamint a szomszéd tartományokban gyökeres nézetváltozást idéztek elő s a legtöbb törzs segélyét ajánlja föl a kormánynak.

A legelőkelőbb nomád törzsek küldöttségileg tiszteleknek nála, s kijelentették, hogy segélyereget akarnak Európába küldeni. A naggyobárra lovasakból álló sereg élen Sera-Edvin-Save fog állani; második parancsnoka e sereg-

dorában, annyival inkább nőttiránta Helén kisasszony hajlama; oly mértékben nevedekett az, hogy egy titkos naplóban kelle kifejezést adni, érzelmeinek.

A naplóírás egészen új korszakát érte kihez egy fiatal leány életében azon innen van a gyermekkor, azon túl kezdődik a szerelem kora; e szerelem észrevétlenül keletkezik, nő, terjed, nem tudni hogyan, miként, s mint virágillat zamataja hatja át a lelket.

Ime néhány töredék a Helén naplójából.

„Mióta ő naponta ide jár, életem mind külsőleg, mind belsőleg egészen megváltozott. Ugy tetszik nekem, hogy a nap egész napján át fényesen ragyog az égen, hogy a virágok édes illattal töltik el a léget s a hó felületét, hogy a fűmille sohajva zengi dalát a fagyól dermett zuzmáros bokrok között. Mi történt velem? Találtam egy oly embert, az első életemben, kinek valóban van joga magát így nevezni, egy embert, kinek esze, mi-veltsége, sokféle tehetségei tiszteletet ébresztettek bennem.

Tiszteletet? . . . Vajjon nem egyéb ez tiszteletnél? Ha tán szeretem őt, akkor a szerelem egy nyugodt tiszta szent érzelem; nincs benne semmi megzavaró, semmi izgató. Csak is távolléte bánt, és ez oly mértékben, hogy néha haragszom reá, miért nincs mindig közlemben.

„S vajjon ő hogyan gondolkodik? . . . Kerüli magánosan lenni velem; de midőn az egész család együtt van, és körül ülünk az asztalt, s a thea-főző vidorán sutorog, akkor szívesen beszél velem, s tekintete gyöngéd kifejezéssel pihen arczamon. Tegnap keze, a mint azon chiggi-é lány vázlatát mutatta nekem, véletlenül enyémhez ért s ujjja gyöngye szorítását érzem. Vajjon nem csak képzelet volt-e az? . . .

(Foly. következik.)

nek a Szerbiából visszatért Haszan bey lesz, ki ott a bagdadi basibozukok parancsnoka volt. A hadtest 18.000 harcászól álland. E példamás törzsek is követik, s hasonló ajánlatokat tettek a kormánynak, mely a mozgalmatigen előnyösen kiaknázhatja.

Boszniai állapotok.

Serajevóból decz. 12-ről jelentik, hogy a török lakosság mozgalma a reformok ellen a keresztény lakosságban elmozdult. A keresztények szintén küldöttséget menesztettek Konstantinápolyba, mely a szultánnak s a konferenciának kérvényt fog átnyújtani. Az okmány először is a tartomány inséges állapotát rajzolja; 1875. aug. óta 1400 boszniai falu, 89 templom, 11 kolostor lőn fölperzselve. Ezen falvak közül 594-nek lakossága semmiféle mozgalomban nem vett részt; megöltetett 6586 keresztény, a határokon átmenekült 168.000 ember, kiknek 30% nem vett részt a mozgalomban, s csak a törökök boszujától félve menekült el.

A boszniai keresztények — mondja a kérvény, nem akarnak a török bíródomtól elszakadni s csak sorsuk javítását kívánják. A kérvény öt évi adómentességet, a lerombolt falvaknak államköltségen való fölépítését, pénzügyi gazdasági eszközök beszerzésére, az egyház, iskola és község önkormányzatát, a tized megszüntetését, az urasági jogok eltörlését, a szabad fegyverviselést kívánja, mert csak az ad a rajahnak biztonságot. A kérvény aláírása, mely titokban folyik, török és keresztény részen sok agitációra ad okot.

A mohamedánok ligát akarnak alakítani a rájáék ellen, kik a spahiják földbirtokát magoknak követelik. Másrészt néhány keresztény igazgató Bosznia teljes felszabadítását kívánja. A lakosság zöme azonban távol áll a mozgalomtól; törökök és keresztények egyaránt a béke visszaállítását tekintik azon czélként, melynek elérése mindenek előtt óhajandó.

A „Maros” monitor

A belgrádi kihívás, melyről lapunk is már hozott hírt, az ujabban érkezett táviratok által még következő kiegészítést nyer. Egy belgrádi távirat jelenti, hogy a város és az osztrák-magyar dunai monitor közt tegnap történt sajnálatos eset következtében a szerb miniszterium lemondott. Zimonyból jelenti a távirat, hogy a „Maros” monitor földétlen ma az a szerencsétlenség történt, hogy töltésközben egy gránát a toronyban szétpattant, miáltal Pfusterschmid hajóhadnagy, továbbá Kastellán György, Karstulovics Paskál, Pelaskier Lázár és Gospodovics Mátyás matrózok súlyosan, más hét ember pedig könnyen megsebesült. A sebesültek Zimonyban tették partra, hol orvosi ápolás alá vették őket. A tiszti meggyógyulása 3 hétre van kilátásba téve. A „Maros” különben nem tűrte néma resignációval a lövöldözést, mint értesülünk, minden Belgrádból jött puska lövése egy a vár ellen intézett ágyú-lövéssel felelt.

Táviratok.

A „Pol. C.” jelenti: A „Maros” osztrák-magyar monitorra tegnap közönséges vízi gyakorlata közben, midőn a belgrádi vár előtt elment, több puskalövés történt, melyeket eleinte vakuak tartottak, de később a bátrahagyott nyomokból éleseknek ismertek föl. A monitor e miatt a fedélzetén levő Wrede főcsonstól parancsot kapott azonnal Belgrád ellen vonulni, hogy ott állást foglaljon; Wrede herczeggel a német főcsonstul is volt a fedélzetén. Midőn a monitor délután Belgrád előtt megállott, a „Maros” tornyában véledül néhány gránát felrobbant, mire valószínűleg azon téves föltevés folytán, hogy a „Maros” a várra lövöldöz, ismét néhány éles puskalövés történt, a nélkül azonban, hogy valakit megsebesítettek volna. Risztics miniszter sietett a fejedelm külön megbízásából az osztrák-magyar miniszternek a történet fölött a legmélyebb sajnálatot kifejezni, egyuttal közölte, hogy a várparancsnok állásától felfüggesztett.

Zimonyból, távirják még: A „Maros” a belgrádi vár alatt áll; a „Leitha” a Száva torkolatánál Zimonyhoz közelebb s Belgrád felső része és a Topesider fölött uralkodik. A „Maros”-nak két csolnaka köztött ki tegnap délután a Száva alsó partján, hogy Wrede herceget, a német főcsonstul s néhány idegen urat fölvegyen. Midőn a csolnakok a „Maros” közelébe értek, majdnem egyszerre az alsó vár-bástya felől s feljebb 100—120 lépésnyire az országról több lövés esett, melyek valamenynyien csak a vizet érték. A főcsonstok később Belgrádba mentek, s azonnal erőlyes reclama-tió történt. A szerb kormány igen megrémültnek mutatkozott, s azonnal vizsgálat indította, és constatálva van, hogy a csinrt a rendőrség intézte. Az illetők azt mondják, hogy nem is sejtették, hogy Wrede herceg van a csolnakon, s csak azért löttek, mert a csolnakok hirtelen elindultak a parttól, a nélkül, hogy a rendőrség az elmenőket ellenőrizhette volna.

A képviselőházból.

Budapest, deczember 20.

A ház mai ülésében elnök több kérvényt mutatott be az uszora törvényjavaslat tárgyában. A főrendek üzenete a keleti vasúttörvényjavaslat elfogadásáról felolvasatván, a javaslat szentesítés végett ő felségéhez terjesztetik fel. — Tisz a miniszterelnök törvényjavaslatokat nyújt be a katonai előfogatokra vonatkozó díjpótlékokról s némely pusztáknak Keeskemét törvényhatóságához csatlakozásról s egy jelentést azon városokról, melyek területe két törvényhatóság közt feküdt. — Elnök jelenti, hogy folyó hó 24-én királyi őfelsége születés-napja lesz. A ház ezen alkalomból, valamint a közeledő új év alkalmából élénk éljenzéssel felhatalmazza elnököt, hogy ő felségeknél a ház szerencsekiánatának kifejezést adjon. A ház elhatározza, hogy a szünet utánig több érdemleges ülést nem tart s felhatalmazza elnököt, hogy üzenetek átvételére szentesített törvények kihirdetésére ülést hívjon egybe.

Tisz a miniszterelnök azon nézetben van, hogy jan. 10-ig ne tartassék érdemleges ülés; a bizottságok akkor megkezdjék működésüket s az elnök a házat 10. és 20. közt az első érdemleges ülésre hívja össze. — Csernátóny kérdi, vajjon az addig tartandó üléseken lehet-e a kormánynak kérdéseket intézni? — Tisz a miniszterelnök nem tartaná helyesnek ezt kimondani, miután a kérdésekre adandó válaszok épen most igen fontosak lehetnek s ily kérdések felvétele nem helyes akkor, midőn a képviselők legnagyobb része távol van.

Kihirdetve az alábbiak az alapítványok jogi természetének megvizsgálására történt bizottsági választás eredménye. Madarász interpellálja a közlekedési minisztert az iránt, hogy a báltaszkák-zákányi vasut igazgatósága Kaposvárra tévessék át, a mi tetemes megtakarítást eredményezend. — Ugyancsak Madarász interpellációt intéz a közoktatási miniszterhez az iránt, hogy az egyetemi alapdunaföldvári birtoka a nyilvános bérszerződési feltételek ellenére albirletbe adatott ki.

Somssich P., a miniszterelnökhöz azon kérdést intézi, igaz-e, hogy a n.-fehérvári váról az osztr.-magy. hadihajóra illetőleg a hajóra szállni akaró főkonzula és tisztokra lövések történtek? S ha igaz, szándékozik-e a miniszter törvényes befolyását arra felhasználni, hogy az ily nemzetközi merényletek megtorlatassanak azok ismétlődésének eleje vétessék? — Tisz a miniszterelnök kijelenti, hogy táviratilag intézkedett már, hogy az ügyről részletes felvilágosítást nyerjen, s a mennyiben szükséges lenne, ámbár nem hiszi, mert a külügyminiszter kétségkívül intézkedni fog az ügyben, azokhoz képest megteend a további lépéseket.

Ezzel az ülés véget ért.

Rustschuki levél.

Rustschuk, 1876. decz. 17.

(Saját tudósítónktól.)

Tekintetes szerkesztő úr!

Folyó hó 16-án Rustschukba érkezve, itt tartózkodási időm rövidsége miatt igyekeztem minden percet felhasználni, hogy önöket a török-bulgár viszonyokról is értesíthessem.

Azon hírek, mintha itt nagyobb török csapatok volnának elhelyezve, minden alapot nélkülöznek. Tény azonban, hogy a helyőrség egy zászlóalj gyalogságból áll, míg egy másik zászlóalj-ujjonc kiképezése most van foganatban. Az utóbbiak begyakorlását hosszabb ideig figyelemmel kísérve, valóban örömtől lettem áthatva, a midőn láttam, hogy ifjak és öregek majd saját, majd pedig egyenruhában öltözködve mily örömmel és odaadással igyekeznek magokat kiképezni, csak is azért, hogy a háboru esetén hazájok iránti tartozásait leorvassák. Különös figyelmet érdemelt egy családapa, ki 10 és 12 éves fiai között a sorban lépett s gyermekeivel együtt a legnagyobb nyugodtságot is elhatározást mutatott, 16-éves gyermekek és többen láthatók, mely körülményből csakis arra következtethetünk, hogy a lelkesültség közel határtalan. Ez ujjonc zászlóalj Rustschukról és vidékéről a legintelligensebb török osztályból való.

A Rustschukkal a Duna balpartján átellenben fekvő régi sáncok a román csapatok által kijavítottak s védelmi helyzetbe hozattak. Noha ezen erődítmények a város által dominálva vannak, mégis Rustschukra, melynek semmi váralakja nincs s épületei nem solidak, tekintettel a sok könnyen gyúlékony háziorok-ra, igen veszélyessé válhatnak, s a város rövid tüzelés után a lángok martalékának eshetnek áldozatul.

Holnapra 24 zászlóalj gyalogságot, két üteg tüzérséget és 4 éscadront várunk.

Az iskolák, nyilvános épületek ezek számára már biztosítva vannak.

A Duna partja ép lakásomtól circa 25—30 lépésre szintén földmívelők láttatik el s 50 ember dolgozik rajta.

Ha önök emlékeznek, előbbi soraim által igyekeztem önökkel az oroszokat megis-

mertetni; térjünk tehát ezek után a bulgár testvérekre.

Időm igaz, hogy rövid, de már is sikerült a bulgár keresztényekről hitelt érdemlő kútforrásokból jellemző adatokat meríthetnem.

A nagy Szlávia egyik sarjadéka: Bulgária a konferenciától mit sem remél (ebbeli nézetekhez én is csatlakozom), hanem annál inkább hiszik, hogy Oroszország rövid idő alatt mint valami Messias megérkezik s felszabadítja őket a pogány iga alól s nem csak hogy szabad vallás-gyakorlatokat továbbra is megtartják, hanem ezúttal még más privilegiumokban is fognak részesülni. Nő de már jó elve is gondolkozni miként lehetne a világ megmutatni, hogy Bulgáriában ők lesznek az urak.

Szláv testvérek halljátok! ha a bulgár testvéreiteknek még nem ismernek — megismeretnek én őket veletek. Bulgária így gondolkozik: ha az oroszok Bulgáriába bejönnek, akkor minden török és zsidó fejét levágják. Ez a keresztény hitért küzdő bulgárok jelszava!

Nem gondolom, hogy csalódnám, a midőn azt hiszem, hogy ezen Noéhoz illő jelszavakat valami északi szél hozta erre, csakis azért, hogy a már alvó félben lévő tüzet láng-ra gyújtassék.

Ezen, a maga vadságában elég egyetlen mondat, melyet ecsetelni, az ember szavakat nem talál egy orosz occupativ folytán, hogy meg fog valószínű, azt hiszem, ki sem fog kétkedni.

Fájdalom, ily népeket kell a 19-ik században a természetből a legközelebb ajándékokkal tulhalmozott országban látnunk. Ezek a karnak kulturáról, szabadságról, és mi több kereszténységről beszélnek! ezen barbarok akarják a törököket Ázsiába űzni?

Fenti mondatok után minden részrehajlást háttérbe szorítva, ily vad népek nevet találni lehetetlen.

Eltekintve a törököktől, mit vétettek nekik az izraeliták? Azt is megmondom.

Már évek óta, a midőn a bulgárok az inséggel küzdöttek, előbbiekől munkát és kenyeret nyertek, gyermekeik általok melegruhába lettek öltöztetve s midőn a mostani inséges időben betűvő falatjuk sem volt, az izraeliták őket az éhhaláltól megmentették; most tehát mint hálás keresztény nép csupa köszönet és hálából a jövőben ők fejüket le akarják szedni.

Szűgyen eléggé, hogy mégis találkoznak nagyevű emberek, kik ily barbárok mellett oly hevesen küzdenek. Ezen különben nem csodálkozhatunk; alszik az igazság s álmában magát a 19. század helyett Nero korszakába véli látni.

Bertátlan.

A törvényhatóságokból.

Déva, 1876. decz. 20.

Hunyadmegye közgazgatási bizottságának gyűlése.

A hunyadmegyei közig. bizottság két napon át (12—13) ülésezett, mely alkalommal minden referens terjedelmes előterjesztést tett. Az ügydarabok száma meghaladta a százat s ebből közel 90 esett alispánunkra. Azután legtöbb előterjesztési valójá volt tanfelügyelőkné. A kir. ügyészség képviselőjét az iránt interpellálták: hogyan történhetik az, hogy jöllehet az igazságügyi miniszterium 20 kron adja ki a rabok napi élelmezését s a dévai vállalkozó mégis 9 kron bírja mi csak az illető rabok egészségi hátrányára történhetik. Ügyészségi képviselő válaszából megértvén a bizottság, hogy egész országgrésünkre egy fővállalkozó veszi ki az élelmezést, ki aztán alvállalkozókra bizza az egyes börtönöket: felirat küldése határozatot el, melyben igazságügyminiszter úr felkérte, miszerint jövőre az összes törvényszékek területére külön-külön lenne képes a rabtartási árlejtést kihirdetni.

Szamosujvári tisztújítás.

T. szerkesztő úr!

Van szerencsém Szamosujvár szabad királyi város tisztikarának ujjonnan megválasztási eredményét — melyek e hó 20-án választattak meg — szerkesztőségének beküldeni.

Polgármester Placintár Dávid, közigazgatási tanácsos Szongott Kristóf, gazdasági tanácsos Govrik Tivadar, főjegyző Osztián Kristóf, aljegyző Mihály Imre, rendőrkapitány Korbuly Manó, rendőralkapitány Gajzágó Joachim, rendőrbiztos if. Bányai Tivadar, tiszti ügyész Voith Miklós, pénztárnok Bárány Bogdán, számvérő s adószedő Korbuly János, közgyám s ellenőr Voith Márton, levéltárnok s iktató Gopcsa Joachim, vagyongazda Kasza Gergely, irnokok Szongott János és Verzár Manó.

Az egészségügyi állomások pályázat után töltetnek be. A mérnök-erdősi állomásra nem jelentkeztek.

Kézdi-Vásárhely, decz. 19. 1876.

A kézdívásárhelyi tisztújítás.

Kézdívásárhely rendezett tanácsu városnak tisztújítását alispán t. Forró Ferencz úr a törvény által nyert jogánál fogva mai napra tűzte ki. Déléltől 10 órától délutáni 2 óráig a legsebb renddel megtartott a következő eredménnyel:

Polgármester lett Nagy Gábor, eddigi kapitány; kapitány lett Molnár Dénes, a telekkönyvi hivatalnál diurnista; tanácsos Hegyesi Alajos, eddigi aljegyző; főjegyző Varga József, eddigi főjegyző; közgyám és ellenőr Nagy Sámuel; pénztárnok és adgyűjtő Kovács Dániel; aljegyző Hankó Iván, alkapitány Szacsva Pál; ügyész Szabó Dániel fiatal ügyvéd; város orvosa Sinkovics Ignác, ki 200 forint fizetését arra ajánlotta fel, hogy tökéssitessék, míg akkor összeg lesz, hogy a város hátsó részén átfolyó patak szabályozathatik belőle, a mely patak közegészségügyi szempontból felette veszélyes most, midőn hóolvadáskor minden nagyobb esőzésekor megtölti a pontján levő házakat. Derék és követésre méltó példa, vajha többen találkoznának a város gazdagabb polgárai közül, kik nemes adományaikkal e valóban szép és emberies czél minél gyorsabb kivételére segédkezet nyújtanának!

Állatorvos lett az eddigi Tamó András, szülésznő Kovács Lajosné.

Ifjú erők egyesítették városunk közigazgatási hivatalaiba, vajha velők új élet és új lendület jöjjön e város közigazgatásába.

... n ...

Szebenmegye bizottságának gyűlése.

N.-Szeben, decz. 21. 1876.

Megyei képviselő-bizottságának közgyűlése, mely eredményről tegnap táviratom röviden már értesítette a „Kelet” olvasóit, elég látogatott volt.

Tulajdonkép nem is nevezhetem közgyűlésnek a tegnap összejövetelét, miután a mi szeretetreméltó szebenmegyei atyáink ismét egy olyan csinyt inscendáltak, mely legjobban tanusodik arról, hogy a szász burocrata- és pap-clique hydrateje még mindig él, mozog és — garázdálkodik.

A gyűlés lefolyása különben röviden ez: A főispán megnyitván az ülést, először is az állandó választmány előterjesztéseinek kellett tárgyalás alá vétetniök. Feláll a főjegyző: Küstner, mint előadó, s mintha a világon a legártatlanabb és legtörvényesebb dolgot követné el tisztviselő létere elkezdte a választmányt, tehát egy hivatalos organumnak hivatalos előterjesztéseit a hivatalos nyelv mellőzésével, kurtán furcsán s nemetül felolvasni.

Mielőtt ez alkotmányos törekvésben tovább haladhatott volna: a főispán kérdést intézett hozzá, ha vajjon a hivatalos, magyar nyelv nincsenek-e, meg az állandó választmány előterjesztései, mire Küstner úr csókolni való ártatlansággal, mintha mondani akarta volna: hisz ez nagyon természetes, kijelenti, hogy szó sincs róla: az összes előterjesztések csak a megye (sic!) nyelvén szerkesztettek. (Mit nekik állam, ha van megye.)

Erre a nyilatkozatra a főispán, a legkisebb fébeszakítás nélkül, minden zajongás nélkül, mintha az illetők érezték volna, mennyire neveltségessé tették magukat a törvény és alkotmány ellen intézett ez újabb merényletük által, körülbelül következőleg szólott:

A fennálló szentesített törvények értelmében a magyar municipiumok hivatalos nyelve a magyar; ugyane törvények megengednek más nyelvek használatát is, de csak úgy, ha a bizottsági tagok egyetold része kívánja. Ez Szebenmegyében így is van, amennyiben a hivatalos nyelv mellett a német és román nyelv is használatik a tanácskozásokban és jegyzőkönyvekben.

Ez a körülmény azonban soha sem rövidítheti meg a magyar nyelvnek, mint államnyelvnek jogait; s a mi a törvényhatóságra és képviselőre kötelező: ugyanaz a kötelező az állandó választmányra is, mint a mely a municipalis önkormányzatnak egyik tényezője, még pedig fontos tényezője. Ő, az elnök, mindíg örömet oltalmazza és respektáltatja a nemzetségeknél és nyelvöknél törvénynyújtotta jogait; azt azonban nem tűrheti el, hogy bármily ügy alatt és alakban az állam nyelvének törvényes állása kijátszassék. Pedig azzal az eljárással, melyet az állandó választmány előterjesztéseiben követni akar, egyenesen az államnyelv kizárataa céloztatik. Ezt ő soha sem engedheti meg és nem fogja megengedni; s ezért elnapolja az ülést az előterjesztéseknek szabatos elkészíthetése céljából 8 napra, t. i. deczember 28-ig. Egyuttal pedig felelőssé teszi a áll. választmányt, melynek világos törvénytelen eljárása tette szükségessé ez elnapolást, azért a hátrányért, mely a tárgyalások elhalasztásából keletkezett, valamint felszólítja hogy gondoskodjék a legközelebbi ülésen teendő előterjesztések törvényes formájáról.

S ezzel az ülés szétoszlott. Előre is kép-

zelhetni, milyen javszólást fognak e miatt elkövetni? Tageblattisták — hogy fog szólni a nótá „Vergewaltigung“-r, „Unterdrückung“-ról, a szász natió kiirtáról! Pedig hát tessék csak a porosz-lengyel tartományokban a német liberalizmus által teremtet helyzetet megtekinteni, a hol tulajdonképpen a tulajdon többségben levő lengyel nyelv a porosz „Culturmission“ nem hogy politikai testületek tanácskozási-termeiben, de s még az iskolákban sem tűri meg, még a hivatalos német nyelv mellett sem.

R. I.

A brassói bizaktár.

Brassó, ecz. 20. 1876.

Egy fontos ügyről ell a t. szerkesztő urat értesítem, ügyről, mely ha befejezést nyer, az összes erdélyi részek kereskedelmének, forgalmának és nyerstermelésének fejlődésére és emelkedésére a legdühösebb befolyással lesz.

Értem a brassói bizaktár kérdését, mely a brassói városi képviselőtestület ülésén, f. hó 13-án került szönyegre.

Erre nézve a Gött polgármester elnöklése alatt tartott ülésben következő indítványt terjeszt elő az ez ügybe eljárt bizottság:

„Mondja ki a képviselőtestület, hogy egy közraktár építését Brassóban szükségesnek és sürgősnek ismeri el s ha lehetséges, maga a város építteti ki. E czél Fabricius Károly, Gürtner Károly, Manollediamandi és Bartsch Péter urakból álló bizottság bízatik meg a szükséges előmunkálatokkal s az ezekkel felmerülhető készpénzkiadásokra a bizottságnak, elszámolás föltétele alatt, 300 frt. szavaztatik meg.”

Ezt az indítványt közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Már most tehát a kiküldött bizottság erélyétől és ügybuzgalmától függ, hogy az oly fontos kérdés mielőbb megoldassék s a brassói közraktár ügye minél előbb tetet öltöjön.

És e nagyhorderejű intézmény kezdeményezésének érdeme első sorb a brassói ipar- és kereskedelmi kamarát s ilőtleg gr. Schweinitz Gyula urat illeti.

A nevezett gróf ur olt ugyanis az, ki a kamra október 10-ki ülésén ez irányban szólt emelt, minek következtében a kamara elhatározta, hogy a megye főpánjánál: Szentiványi Gyula urnál egy küldetés útján tisztelegjen s egyuttal a brassói közraktár-ügy erőlyes támogatására kérje föl; továbbá, hogy Brassó városához is intéztessék ez ügyben felhívás.

A kamara által kivezett küldöttség, mely gr. Schweinitz Gyula Lázár Gerő, Manollediamandi és a kamai tükör urból állott, másnap (okt. 11-én) meg is tette tisztelegését a főispánnál, ki észéről az ügynek legerélyesebb támogatását kérte meg.

Smiután Brassó város a fennebb említett határozattal szintén dicséres ügybuzgalommal karolta fel a kérdést: a nagyobb bizalommal remélhetjük, hogy e nemcsak Brassó városára és Brassó-megyére, hanem az összes erdélyi részekre nézt oly mélyreható érdekű közraktár ügye a valósalat útján mielőbb tetesül, annyival is inkább, mert a város által kiküldött bizottság már ismétlődött a szükséges épület-telek megszerzése után; s reméljük, hogy az illető tulajdosok telkeik vételárának meghatározásában l fognak menni a méltányosság legfelsőbb ltárai, nehogy az üdvös eszme valóstítása nr financialis akadályokon hajótörést szenvedjen.

R. I.

Az erdélyi része mezőgazdaszata érdekeiben.

(Az erdélyi részei megyékben életbe léptetendő mezőgazdasági szabályrendelet tervezete gr.

Sch. Gy. N.)

(Folytat.)

VI. FEJELET.

A legeltetési szabályzatról.

(Weideordng.)

79. §. Szerések soha sem bocsáthatók a legelőre a réteken belül.

80. §. Libák számára külön határozott jelölendő ki legelőnek.

81. §. Kecsék kiűzése a legelőre 2 frt büntetés terhe alatt tilos. Kecsék csak pajták, istállók és zárt udvarokba tarthatók. Ha valamely kecske az udvaron kívül találatik: tulajdonosa az esetben is, ha kecske oly helyen találatik, hol nem okozhat kárt s valóban nem is okozott, első ízben 2 frig büntetendő; ismétlés esetében a kecske a községi iskoláalap javára eladandó, a tulajdonos pedig nem tarthat több kecskét. Egyliránt a legelői-almi áthágások (Weidefreß) esetében az illető következő büntetési és kártérítési határozatok is alkalmazandók.

82. §. Ha valaki len szabályrendelet határozatai ellenére legeltetgetlön vagy mezőn: a nyájór, kinek felügyeleté bízott a legelő-marha, első rajtaütés esében a községi iskoláalapi alap javára 10 frt. bírsággal sújtandó.

ismétlés etében 14 napi fogság-büntetésen kívül örök megfosztatik a jogtól is, hogy a megvesztett fájórt szolgálatakat tehesen, mi a nyájór nének és személyleírásának közlése mellett köhírré teendő. Ha tiltott helyen olyan legelő-maia találtatik legelőszé, mely nem volt ádáv nyájór felügyelete alá: a marha tulajdonos minden ilyes áthágásért és minden darab maláért első ízben 5 frt, másodikban 10 frt, harmadikban 15 frt. pénzbürséggel és megfelelő ösággal büntetendő.

83. j. A büntetésen (bürságon és fogságon) kívül marha-tulajdonosai vagy anyájórök, kik egyetnleg felelősek, az illető föld tulajdonosának teljes kártérítéssel tartoznak. Mihelyt tett valamely legelő-talmai áthágás által okozt kár a földbirtokosnak, kit az ért, tudomása jut: a tulajdonos jelentse föl azt, a községis illetőleg körjegyző útján, a községi előjárásnak; a további eljárás aztán a X. és XII. fejezt értelmében történik.

84. j. A földeken és réteken elkövetett minden bezi áthágással okozott a kár, melynek elkövetője nem fedeztetetett föl, a „becsléséről“ szóló fejezet határozatai értelmében ápitandó meg és a község által előlegkép ngtérítendő.

A tulajdonosa annak a marhának aztán, mely a egközelebbi alkalommal kárt okoz, köteles a község által addig előlegesen lefizetett kárlanítási összeget megtéríteni, a mellett pedig a saját áthágásait nyújtandó kártérítés é büntetés is sújtja őt.

Ha nyájórt terbeli a áthágás: ezt terbeli a büntetés és kártérítési kötelezettség is. Ha teh. valamely mezei áthágást elkövet marha tulajdonosát nem terbeli hiba: akkor reá nemalkalmazható a fennebbi határozat.

A tátr-pásztoroknak, nyájórknek és mindenkinek ki valamely mezei áthágást fölfedez és feladja kirótt és valóban felhajtott pénz-bürságokak egyharmadrésze adandó a községi előjárás s illetőleg a mezei bürságok által.

8 j. Beteg marhát nem szabad a legelőre egedni.

8 f. A marha-trágya összegyűjtése és elvittele rétekről stb. nines megengedve, nemkülönben a szántóföldterületek belül az utak mellett énekoben, csatornában stb. termett fű legelőse is tilos.

8 j. Az összes marhaállomány minden községbe június és december hónapok folyamán szisztratik.

8 j. Ámbár a tartható legelő-marha mennyiségre nézve nem lehet helye korlátozásnak, mindazonáltal a legelő-marhák igen nagy mennyisége miatti panaszok esetében kizárminó, hogy hány marha-s illetőleg tehénegység (Kuheneit) tartható általában a közlegén és a még legelő-szolgákkal terhelt földeken.

Aki továbbá a közlegelőn, vagy pedig legelő-szolgálatmal terhelt más földeken marhát ta: köteles az illető községben kirótt napszájót (kéninapszájót vagy igászkekérrel) teljesít, tekintet nélkül arra, hogy van-e a kérdés községben földje vagy ninc.

Észmítástokra nézve kulcs gyanánt határoztak, hogy 12 tőben egyenlőnek veendő 9 igázórral, 12 houi lóval, 12 hároméves csikóval 24 egy-két éves csikóval, 18 hároméves brjuval, 24 egy-két éves borjuval, 96 sertéssé és 120 juhval.

Abeli számítások, hogy mennyi marha tartható el a fennemlített legelőkon, a szolgálró közhelyelete mellett, a tényleges birtokis alapján, a határbizottság és meghívott és töleketett idegen becsütsék által eszközöndök, kr egy órai ut után a helyszínré s vissza 35 kr eszenkívül napjára napidij fejében 1 frtot igényelhetnek.

(Folyt. köv.)

Adkozások a török sebesültek számára.

Tizenharmadik közlemény.

érkezett a 21-es választmányhoz: Nagy Almási: Bod Lászlóné urhölgytől 1 kgr. 600 grmm tés, Kolozsvárról: János László urtől 1 kgr. tés. Szilgy-Somlyórol, Nagy Lászlóné. ref. lelkes gyűjtése: Józsa Gyuláné 2 kgr tés és 50 darab sebkötő, Vég Mihályné tés, öv. Remer Imréné, Páskuj Antalné, Ruzsika Ignácóné, Bartha Emma, Janosó Krolyné, Ruzsika Istvánné, György Ida és és Ró, Bernád Lajos, Boros Elekné, Szalgaházi Jzsefné (30 drb. sebkötő), Ismeretlenlől 2 drb. g. Lukács Ödöné, Huber Jánosné, Nagy László ev. ref. lelkes gyűjtése, dr. Feldheim drb. ing.

Dr-Károslól: Kovács Erzi kisasszony gyűjtése: Maksay Dániel 2 frt, Dörner Ödön 2 frt. Kovács István 1 frt, Török József 1 frt, Mihály Károly 1 frt, Kovács Miklós 1 frt, Lőrinc Károly 30 kr, Mihály Ferencz 1 frt, ifj. Kovács Sándor 1 frt, Bartos József 1 frt, Kovács Miklós Kovács Emma 1 frt, Kovács Erzi 2 frt. Kolozsvárról: Gál Róza, Orbán János, Deák Ilona, Vizi Giza és Irma, Ruzsika Róza, Gáman Irén, Kónya Mari, Juhász K., Schullák Vilma, Bartha Vilma, ifj. Fried Adolfné, Bagó Sertá, Cserey Hermin,

Tatime, Roth Ilona, H. Ida hölgyektől tés. Farkas Bóla 20 kr.

A tordai olvasó négyestől: Nagy Mihályné és Velits Ödöné urhölgyek gyűjtése: Kundort Mózes 50 kr. Zerif Mihály 60 kr, Béni Lefkurits 40 kr, Érsek Lajos 40 kr, Amiras Nina 40 kr, Szentpéteri Antalné 50 kr, Wolf Gáborné 2 frt, Horváthi Józsefné 1 frt, Julivenda Greger 20 kr, Marselek Lajoné 50 kr, Hátskujné 20 kr, Veres Lajosné 20 kr. Székely Györgyné 40 kr, Amberboj Miklós 50 kr, Gombos László 1 frt, Pap Gyula 1 frt, Veres Dénes 2 frt, Velits Györgyné 1 frt.

Fogarassó: Pánczél Etelka kisasszony gyűjtése; (folyt.) Belke Julia 50 kr, Goldstein Fáni 80 kr és sebkötő, Én is adtam 20 kr, Herzsényi Imréné 40 kr, Krausz Róza tés, Köntrei Gyuláné 50 kr, Hamari Etelka tés és sebkötő.

Kolozsvárt 1876. decz. 18.

Czakó József, bizottsági titkár.

A „KELET“ magán-táviratai.

Feladatott Bukarest, dec. 21. d. e. 8. ó. 45. p. Érkezett dec. 21. d. e. 8. ó. 20. p.

A concentrált román katonaság nagyrésze itt elbocsátatott, mit a conferentia békés kimenetelének tulajdonítanak.

A perbe fogott minisztereket vasárnapi idézte a kamara vádlóbizottsága maga elé.

A viszonyok legújabb alakulása miatt a kormány három tagjának kicserélése elkerülhetetlenné vált.

Pénzpiacunk nap nap óta élénkült.

Feladatott Budapest dec. 22. d. e. 11 ó. — p. Érkezett Kolozsvára dec. 22. d. e. 11. ó. 50 p.

A Riszties-kabinet lemondását Mihály fejedelem elfogadta és Kubiesot, a bécsi szerb ügynököt bizta meg az új kabinet megalakításával. Addig azonban, míg az új kabinet megalakulhatna, a régi vezeti az államügyeket.

A Riszties-kabinet a „Radeczyk“ hajóval elkövetett merénylet ügyében megegyezőző jegyzéket küldött G. Andrássyhoz, mire válasz volt az, hogy ugy látszik, Szerbiának nines elég hatalma, hogy a hasonló eseteket meggátolja, követezőző tudatja a szerb kormánytal, hogy az új merényletek ismétlődése esetén kénytelen lesz monarchiánk a kihágásoknak megfelelő intézkedéseket tenni.

A „Maros“ nevű monitorral történt újabb esetre nézve a félhivatalos „Fremdenblatt“ kijelenti, hogy olyan kis állammal szemben, mint Szerbia, szükségfelelt a megszállás, elég lesz csak monitorokat küldeni oda a megfelelő garancia kieszközlésére.

Tegnap tartatott Konstantinápolyban az első conferentia.

Mihály pasának nagyvezérré történt kinevezetését Oroszország ellen intézett sakkhúzásnak nezik.

Oroszország újabb hírek szerint a következő követelésekkel áll elő: A feladott tartományok 5 évre keresztén kormányzók alatt álljanak; a befolyó adóknak csak egy harmada adassék a portának; a török katonaság csak az erődökben maradjon; belföldi milícia állítsák fel; a parasztok sorss az Andrássy-féle jegyzékben foglalt javaslatok szerint javíttassék; a szerb nyelv kötelező hivatalos nyelvévé tétessék; belföldi criminalis békébiróságok állítsanak fel; a mohamedánok a feladott tartományokban tegyék le a fegyvert és mindezek megvalósítása felett egy nemzetközi felügyelő bíróság örökösje.

A belga kamrában a külügyminis ter interpelláltatott az iránt, hogy igaz-e az, hogy Belgium fogja megszállni a keleti tartományokat. A minis ter kijelenté, hogy rögtönözve lévén az interpelláló, most még nem adhat felvilágosítást.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. decz. 22.

— A m. kir. pénzügyminis ter Nagy Lajos rendelkezés alatti adóhivatali tisztet a gyula-fehérvári illeték-kiszabási hivatalhoz III-ad oszt. számtisztó nevezte ki.

— A városi képviselőválasztások ma reggel 8 órakor mind a négy kerületben megkezdődtek és csekély részvét mellett folynak, az eredmény csak este 7 óra tájt lesz tudva.

— A „kolozsvári dalkör“ 1876. december 26-án, Karácson másodnapján tartja a „városi vigadó“-ban ez évi IV. rendes zártkörű dalestélyét következő másorral: 1. „Subog a szél,“ (kar.) Zimaitól. 2. „Születésem napján“ románca, (solo quartett). Nyizsnyaitól. 3. „Jó éjszakát édes angyalom!“ (tenor solo) éneklő Scholaster János ur. Abt F.-től. 4. „Olyan a te dalod,“ (kar.) Hubertől. 5. „Fatiniza“ operából (vegyes quartett) éneklők: Kordin Mari k. a., Vizi Irma k. a., Scholaster János ur és Keresztes Lajos dalköri tag. Souppétól. 6. „A korány,“ pastorale (solo tercett). Kreutzertől.

7. „Dalárstrike,“ (kar.) Genée Richardtól. Kordin Mari k. a., Vizi Irma k. a. és Scholaster János ur a „Dalkör“ iránti szívességből működnek közre. Pártoló tagok szabadjegyet kapnak. Nem pártoló részére a belépti jegy ára 1 frt. ó. 6. Jegyeket válthatni dalköri pénztárnok Tutsek József ur irodájában (belmontstortecza 12-ik szám, Kiss Sándor háza, az udvaron jobbra), a dalestély napján d. e. 10—1 óráig, d. u. 3—5-ig, azontul a helyszínen.

— Scholaster János ur nemesak a „Dalkör“ karácsony másodnapján tartandó estélyen, hanem a mint előbb jelzők, a színházban is fel fog lépni egy pár operában. Ezéllra f. hó 28-ika (a jövő péntek) és jan. 2-ika (kedd) napok vannak kitűzve, a mikor, ha jól tudjuk, „Troubadour“ és „Ernani“ fognak előadni.

— B. Hunyadról vetők a következő sorokat: Tek. szerkesztő úr! A „Magyar Polgár“ 290-dik számának hírvorátában „egy hunyadi polgár“ aláírással megjelent s B. Hunyad vidékét nem kis rémületbe ejthető közleményre kötelelességem tartom a közönséget fölvilágosítani, a közlelebről érdekelt B. Hunyad vidékét pedig meggyújtani a felől, hogy a közlemény rémhíre teljesen valótlán, mert: Ez év folyamán egyetlenny „bírságilag teljesen bizonyított rablógylókossá g“ sem fordult elő a b. hunyadi k. járásbírság területén, az állítólagos tettesek tehát kére kerithetők ezért nem voltak. A városunk hátárán állítólag elkövetett rablógylókossá g adatai pedig következők: folyó hó 11-dikén egy a b. hunyadi hátáron talált hullamaradványra vonatkozó rendőri előnyomozat a járásbírsághoz áttétve, a kir. ügyesség előleges értesítésével mellett a szakértői szemle azonnal megtartatott; az orvosi vélemény azt mondván ki, hogy a csak részben feltalált csontok valószínűleg férfi hulla maradványai, melyek koponyacsontján észlelt nyomokból azt következtethetjük, hogy a halált az azoknak megfelelő ütések okozták; a vizsgálat további folytatása kir. ügyész úr különösen részletezett indítványozása szellemében eszközöltetik s bírói kezében van. Ezen utóbbi esetistávol áll tehát attól, hogy „bírságilag teljesen bizonyított rablógylókossá gnak“ nevezethessék. Az aljegyzőnek bűnvizsgálatok teljesítésére alkalmazása azért történik, mivel más bírói teendőt önálló működéssel nem végezhet, mint éppen ezt, melyet az 1871. XXXI. t. cz. megenged. Történik továbbá azért, mivel a járásbírságnál eleve rendszeresítve volt két albírói állomás közül egyik csaknem egyidejűleg lett beszámítatva a bíróságnak telekkönyvi hatósággal történt felruházásával és így a munkaerő apasztatásával teendői nagyrészen szaporodtak. Első sorban én öhajtom leginkább, hogy a három (polgári peres, telekkönyvi, bűnügyi) különnemű teendői mindenike rendes bíró által teljesíthetessék, de erre nézve az orvoslást én is igazsá g y g y m i n i s t e r ú r ó n a g y m e l t ó s á g á t l á v a m e g y h a r m a d i k b í r ó i t a g k i n e v e z t e t t e s e b e n . V é g ű l e z e n a l k a l o m b ó l j o g o s u l n a k é r z e m m a g a m c z i k k i r ó t é r t e s i t e n i , h o g y a b ű n t e n y e k e l k ö v e t e s e n e k m e g e l ő z e s e a k ö z b i z t o n s á g i é s r e n d ő r i k ö z e g e k k ö t e l e s s e g e l é v é n , h a v a l a m i k o r e z e n j á r á s b a n c s a k u g y a n s z a p o r o d o b a n l e s z n e k a b ű n t e n y e k e t e k i n t e t b e n , n e a t ö r v é n y s z é k é s j á r á s b í r s á g , h a n e m a f e n t i r t i l l e t e s e k k ö z e g e k e l l e n i n t é z e n d ő h i r l a p i „ f e l s z ó l l a m l á s a i b a n “ k e r e s s e n o r v o s l á s t . A d d i g i s k ü l ö n b e n „ l e g j o b b a z e g y e n e s ú t “ ! ! . S z e n t m a r j a i D e z s ő , j á r á s b í r ó .

— Tűz a waggonban. Az erdélyi vasut személyvonatán Miklóska és Glogovác közt egy negyed osztály waggonban tűz ütött ki. Szerencsére, a waggonban senki sem ült. Mihelyt a tüzet észrevették, a vonat megállítatott, a tűz eloltatott. A waggon padozata egészen elégett.

— Jótékonyezélu hangverseny Brassóban. Brassóban a „Kelet“ hasábjain már ismételve felemlített jótékonyezélu hangverseny folyó hó 16-án az odavalló körök élénk részvételével és pártolása mellett folyt le. Örömmel constálthatjuk, hogy az alig egy év előtt ide plantált állami iskolák a társadalom minden rétegeiben valódi közönséget pótló intézményekül vannak elismerve s annak felvirágzásáért az intelligencia felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül érdeklődik. Elég tanubizony-sága a hangulatnak az az 533 frt, melyet a sorsjáték és hangverseny hozott. De még a számoknál is szebben beszél a finom műveléssel és helyes tapintattal összeállított másor, mert azt látjuk belőle, hogy Brassó művelt közönsége a magyarszábas estélyek művelit is kellőleg méltányolja. Különösen közkedveltséget aratott Szoboszlav R. kisasszony hegédjátékával (Aradi emlék). A közönség megújratja s bizony csak a gyöngédség nem engedé, hogy újra, meg újra ki ne tapsolja a kisasszonyt. Határozottan emelték még az estély érdekét a már nem egyszer sikert aratott magyar dalárda, Temesvári ur (kellemes bariton szólójával) Orbán igazgatóné és Böhm I. kisasszony zongorajátéka (Bánk-bánból) és a magyar tantestület vegyes dalköre. Ez utóbbit

még azért is elismerés illeti, mert itt először tett kísérletet ilyen dal-egylet létesítésére. Hangverseny után két kis növendék lépett Fortuna asztalához a sok szép nyereség boldog tulajdonosai a fáradhatatlan Lázár Geróné kezéből illető tárgyakat legott át is vehették. E derék magyar hölgy már előbb is fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki a rendezéssel együtt s nagyrésze van a szép siker létrehozásában. Sorsjáték végeztével a fiatalok tánczra perdtül. Csupa öröm volt nézni, hogyan lejtik a társanemzetiségek ifja egymás tánczát, szám-úze maguk közül az idegenség és visszavonás szellemét. A mint említve is volt már előzetesen, 52 növendék nyert ruhát, melynek költségét brassói kereskedők áldozatkészsége folytán oly kevésre mentek, hogy a rendező bizottság még jelentékeny összeg felett rendelkezik s azt hír szerint, egy segélyző-egylet állandó tökéltől szándékszik letenni. Végül meg kell említenem, hogy e minden tekintetben fényesen sikerült estély díszét kiválóan fokozták Szentiványi K. főispánunk és kedves nejének, valamint a brassói kiválóbb családok tagjainak személyes megjelenése.

— A „Bukuresti Híradó“ szerkesztője, Vándory Lajos úr, felkért bennünket, hogy tudassuk az olvasó közönséggel, miszerint a „Bukuresti Híradó“ legutóbbi száma Vándory úr súlyos betegsége miatt nem jelenhetett meg, de ezután a lap megjelenésében nem lesz fenakadás. Ez alkalomból nem ajánlhatjuk eléggé a magyar olvasó közönségnek, hogy csak hazafiságból is, részesítse pártfogásában az arratellenesen érdemes „Bukuresti Híradót“. Hazánk százaféle támogatja külföldi és belföldi német lapokat, szegényeire válna a nemzetnek, ha képtelennek bizonyítná magát fenntartani bár egy külföldi magyar heti lapot.

— Értésítés. Az erdélyi földtehermentesítési kötvényeknek az 1876-ik év II-ik felére meghatározott XXII-ik kisorsolása f. é. decz. hó 31-én délelőtt 9 órakor az alóltir igazgatóság hivatali helyiségében (Budavár m. kir. belügyminis terium) nyilvánosan fog megtartatni. Mi is ezenel közhírré tétetik. Azerdélyi földtehermentesítési pénzalap m. kir. igazgatóságától. Budapest, 1876. évi decz. hó 19. Hajós János osztálytanácsos.

— Iamét egy megrandított öngyilkosság történt a fővárosban. Tóthfalusi Miklós királyi táblai bíró lakásán felakasztva találták. Özvegyet és hét árvt hagyott hátra. Anyagi romlása vitte a kétségbeesésbe. Egyik bíró társáért is, ki már a múlt télen számolt az élettel, tetemes összegeket volt érdekelve.

— A bekötött szemű Justitia. Még az osztrák törvénykezés idejében történt a következő eset, tegnapelőtt újra előfordult a legfelsőbb törvényszék büntető osztályában. Torontálmege egyik falujában 1857-ben meggyilkoltak bizonyos Bukuresku nevű gazdát. Befogtak ezért nagy gyanu embert, s azokat elítélték 12, 14, 16 és 20 évi börtönré, s 1858-ban meg is kezdték a fogságot. Tizenkét év mult el. Ekkor gr. Ráday szegedi királyi biztos a többi közt kinyomozott egy rablógylókosságot, melyet Olaresku Gligor nevű kerülő követett el harmadmagával, Fritz Miklós házában. Olaresku nemesak e tettet vallotta be, hanem azt is, hogy Bukureskut szintén ő ilté meg, még pedig annak felesége biztatására, ki ezért neki 300 frtot adott. A további vizsgálat csakugyan kiderítette, hogy az 1858-ban elítélt négy ember tizenkét évig ártatlanul szenvedett; azokat tehát szabadon bocsátották. Olareskut és Bukuresku nejét, Dogaru Eufémiát a törvényszék 20 évi fogságra ítélte. A királyi tábla azonban Olareskura halállos ítéletet hozott, s ezt tegnapelőtt a legfelsőbb törvényszék is helybe hagyta. Az iratok ő felsége elé terjesztettek.

— Nagy szerencsétlenségről ád hírt egy párisi távirat. E szerint e hó 20-án Aix-lesbains mellett vasuti szerencsétlenség következében 9 utas meghalt, 14 pedig megsebesült.

— A konstantinápolyi értekezlet helyisége Perában az orosz nagykövetség palotájának jobb szárnyában van. Az ülésterem kis és egyszerű salon öt ablakkal. Egy középnagyságu asztal körül tiz, zöld szövettel bevont szék áll; a falak mellett szintén zöldszinű saphák és karszékéek állanak; az asztal nem zöld, hanem vörösbarna posztóval van bevonva, e mia diplomatiai szokásokkal teljesen ellenkezik, s ezuttal nem mondhatni a diplomatakról, hogy a „zöld“ asztalnál tanácskoznak. A teremben még egy kis asztal is van mindenféle tollal, papírral és levélborítékkal megrakva. A márvénykályhában vidáman lobog a tűz; a kályha fölött tükör van, mely a Bosporust segélyző hegyek képét sugározza vissza s a délre eső falon függő olajestményről II. Sándor csárkék szeme néz le az értekezlet tagjaira. A kilátás az ablakokból elragadó; Európát és Ázsiát átöleli a szem, mely innen Konstantinápoly minden bájaiban gyönyörködhetik.

KÖZGAZDASÁG.

Az erdélyi részek 1876. évi szürete és annak eredménye borvidékenként.

(Folytatás.)

A kis-küküllői borvidék három alkerületre oszlik, u. m. nyárádi, kis-küküllői és

maros-küküllői kerületekre és területe a Küküllő völgyére és ennek mellékvölgyére egész a Marosig terjed, melynek partmente egyébiránt már a középmarosi borvidékhez tartozik. E borvidéknek nyárádi alkerületét a Nyárád völgye és beszakadásai képezik. Szőlőhegyei keletről nyugatra vonulnak, lejtői nagybórra dőlnek túlnek, de keleti, sőt nyugati lejtők is fordulnak elő. A kis-küküllői kerület szőlőhegyei keletről nyugatra vonulnak, lejtők részint délnek, részint délnyugatra túlnek s elég meredek. A tengerszín feletti magasság 1344—1544 b. láb közt ingadozik. Talaja a borvidéknek a nyárádi kerületben nagybórrézt sárga agyag, mely néhol humustartalmu, néhol palás. A kis-küküllői kerület fővényes és humustartalmu agyag, az altalaj többnyire palás. A maros-küküllői kerületben sárga és fekete agyagon kívül már sárga homok is fordul elő. Vízparában a borvidék bővölködik. E borvidék legkínóbb szőlőfajai a nyárádi kerületben a fehérek, köztük kiválnak a kővér, lyánka és som, valamint a rizling. A kis-küküllői kerületben a fentebbieken kívül fekete is fordul elő, még pedig: boglár és járdovány, carbonet, sauvignon és frénc, valamint piros traminet és szürke clavern. A Maros-Küküllő közti kerületben a som, leányka és kövérszőlő, valamint a rajnai rizling állnak első sorban, noha még e vidéken is sok a vgyűllet. A kis-küküllői borvidék nyárádi és kis-küküllői kerületében nagybórra sima vesszőkkel ültetnek három lábnyi rigo-lozás után, a mivélés kizárólag karikás, a maros-küküllői kerületben a karikás mivélés mellett a Guyot-féle mivélési rendszer is divik. A kis-küküllőmenti borvidéken mindinkább külön kezdik szedni a különböző fajokat, a mórszolás és zuzás is egyre terjed, hol is a Rajka-féle szőlő-malom van alkalmazásban. E borvidék borai zamatosak és jók, könnyen tisztulnak, az első évben három, a későbbiekben két-két fejtesen esvén át. Derítő szerek nincsenek sehol alkalmazásban. A nyárádi kerületben aszu is készül, mely vagy általánosan „aszu“ név alatt fordul elő vagy az illető szőlőfaj nevével is viseli. Az okszerű pinckezelés az egész borvidéken egyáltalában el van terjedve a zárt erjedésis naprólnapra terjed. A kis-küküllői borvidék ez évi szürete szintén rosszabb volt a középserünél, miután a holdankénti átlagos termés alig több 4—7 akónál. Minőség tekintetében szintén nem kielégítő az, miután a Guyot-féle szőlőmivélési rendszer daczára is kevés czukortartalma van, a legjobb fajszőlők mustja sem haladván meg a 23%-ot mig a vegyes és közönséges must 18-21% közt ingadozik. A törkölyös must ártanek daczára elég nagy, miután 8—10 frtjával fizetik azt. Régi bork szintén jól fizetnek. Törköly ára akónként 20—25 krajczár.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Decz. 20-án 5% Metaliques 60.15 frt, Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 66.30 frt. 1860 iki államkölcsön 109.50 Bankrészvény 820 — Hitelrészvények 13360. — London 126.10 Ezüst 113.90 Cs. kir. arany 597. — Napoleon'd'or 1009 1/2. 100 mark németfrt 6210.

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.40 Temesi 71. — Erdélyi 71.75 Horvátországi 84.50

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

MEGJELENT

és Stein János erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében kapható: Erdélyi nagybórr képes naptár 1877. évre. Nyolcadik évfolyam. Tiszti czimtárral ellátva. Ára csak 60 kr, postán küldve 66 kr. A dustartalmu naptár-részen kívül a tiszti czimtár tartalma következő: A felelős m. k. kormány, horvát-szlavon-dalmát minis terium, m. k. állami számvévség, m. k. curia, a budapesti és m.-vásárhelyi kir. ítélőtáblák, m. k. kincstári jogügyek igazgatósága Pesten, az erdélyi földtehermentesítési alapigazgatóság Budán, a királyhágón inneni kir. törvényszék és járásbíró-ságok, m. k. bányaigazgatóság és m. k. jószág igazgatóság Kolozsvárt, a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság az alantas adó- és vámhivatalokkal, az erdélyi m. k. postaigazgatósági kerület postahivatalai és postamestereivel, a kolozsvári m. k. táviradai kerület fő- és mellékállomásaival, m. k. katasteri és m. k. építészeti hivatalok, m. kir. közjegyző, a királyi igazgatóságok, szab. királyi és mezővárosok közigazgatási tiszti czimtára, a kolozsvári m. k. tudomány-egyetem, kolozsmoostori gazdasági tanintézet, a Kolozsvárt létező hitfelekezeti tanodák, állami tanintézetek népis-kolák óvodák és magán növeldek, kereskedelmi és iparkamarák Brassóban és Kolozsvárt, az erdélyi gazdasági-egylet, kolozsvári pinca-egylet, bankok, kölcsön- és takarékpénztárak, biztositó társaságok. A „kolozsvári kalauz“-ban közli a helyt létező közmivélődési és jótékony-sági egyleteket, a helyt lakó orvosokat, ügyvédeket, irodalmi és iparvállalatokat, azok közül a nevezetesebb czégeket fölemlítve.

Nem hivatalos.

(502)



(2-2)

EGÉSZSEG, IFJUI ÉLETERŐ ÉS SZÉPSÉG
ESZKÖZLÉSÉRE LEGHASZNOSABBNAK ELISMERTETTEK ÉS AJÁNLTATNAK
A LONDONI, PÁRISI- ÉS BÉCSI VILÁGKIÁLLÍTÁSOKON
KITÜNTETETT GYÓGYSZERESZTŐK, KOLÓZSVÁRT.

BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY

DIPLOMAT GYÓGYSZERESZTŐ, KOLÓZSVÁRT.

CSÁSZÁRI KIRÁLYI SZABADALMAZOTT GYÓGYSZERES NÖVÉNYI.

"VICTORIA PARFUM."

Egészséget, szépséget, életet, ifjúi tehetséget eszközöl, meggyógyít Rheumát, köszvényt s ez a legkellensebb füstölő és illatszese. 1 üveg ára 1 ft 40 kr.

Ezen illatszert 3 Felsége ERZSÉBET császárné és királyné legmagasabb elismeréssel palota-füstölőül elfogadni kegyeskedett.

AROMATIN SZÁJVIZ.

A foghúst szilárdítja, az ingó fogakat meg erősíti — romlástól óvja és fogfájás ellen a leg hasznosabb gyógyszer. Ára 1 ft 25 kr.

VÉNUS SZÉPSÉGPOR.

Az arcnak és a testbőrnek bámulatos szépséget, tartós finom simaságot rögtön előidéz és minden pattanásokat eltávolít. Nagydobozal ára 1 forint.

KITÜNTETETT BAJUSZPEDRÓ.

Melyből 3 Felsége magyar királyi koronázásánál korszakában elfogadott. Védjegyes ércdobozal, szőke vagy barna színű, ára 50 kr.

Raktárak: Budapest Török József ut. gyógyszerárán és Kertész T. Sárkány J. M. — Nagy-Várados: Huzella Máttyás és fia. — Debreczen: Szepesi — N-Szebenben: Albrecht A. uraknál. — Bécsben: a m. kir.-hoz címzett gyógyszerárán.

Ezen kitüntetett gyógyszeres illatszerek hasznosságáról való hivatalos elismeréseket tanúsítási közlőve vannak. A méter és régi mértékek könnyen érthető átszámítása* című zsebkönyvben, kiadta Bányay L. K. Kolozsvárt. — Bolti ára 20 kr.

KATARRHUS CZUKORKA.

Rokkedtség és köhögés ellen ez a leghasznosabb. 1 csomag ára 20 kr.

TÜDŐ GYÓGYSZÓR.

Mellfájás, toroklob, gége- és tüdőgyulladásban szenvedőknek egészséget eszközöl, ára 1 ft

EGÉSZSÉGI KÁVÉ.

Gyermekek, gyöngéledők és betegek számára mint legégszesebb TÁP-KÁVÉ orvosiilag ajánlatnak. 1 csomag ára 20 kr. o. é.

Megrendelhetők BÁNYAY L. K. gyógyszerészétől Kolozsvárt.

(268)

Erdélyi pincze-egylet Kolozsvártt,

bel-tordautca 5. szám

mint kereskedelmi részvény-társaság kitünő borai,

eredeti árakban és legjobb minőségben,

alább felsorolt városokban s uraknál vannak bizományban.

Budapest: Testory Antal.

Bécs: F. C. Lészay, Fleischmarkt 12 im Hofe.

Brassó: Porz Testvérek.

Borszék: Áved & Káddó.

Baróth: Debitzky Mihály.

Debreczen: Gerébi Fülöp.

Fogarás: Papp István.

Gyulán: Ferenczi Alajos.

Gyergyó-Szent-Miklós: Czifra

Ferencz és fia.

Hamburg: Testory Antal.

Hátszeg: Izzikutz Antal.

Kézdí-Vásárhely: Benkő Testvérek.

Lugos: Palkó Károlyné.

Miskolc: Pastiner Ferencz.

Nagy-Szeben: J. B. Misselbacher

és fia.

Nagy-Várados: Janky Antal.

Nagy-Enyed: Czirner József.

Szász-Régen: Dietrich Samuel.

Székely-Udvarhely: Veres Ferencz.

Sepsi-Szent-György: Antalfy Lajos.

Szeged: J. B. Misselbacher.

Temesvár: Bábusnik Agoston.

Alapítatott 1855.

Haasenstein és Vogler

hirdetmény - kiadó - hivatala

Budapest, Bécs, Prágában sat.

melynek kizárólagos üzletkora a

hirdetések és reklamok közvetí-

téséből áll, ajánlja magát meg-

bízások pontos és legelőbb

eszközésére.

Saját árak.

Semmi

melléklettel.

STEIN JÁNOS

ERDÉLYI MUZEUM-EGYLETI KÖNYVKERESKEDÉSE
KOLÓZSVÁRT.

az új évnegyed közeledtével



a
következő
magyar

és

német

jeles

általános

legjobb

elismert

DIVATLAPOKAT

ajánlja a hölgyközönség szíves figyelmébe:

A MAGYAR BAZAR

mint

a nők munkaköre.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.

Minden szám borítékban, színezett divatkép, szabásrajz- és kivágott szabásmintával.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva vagy vidékre: Egész évre 10 ft, fél évre 5 ft, negyed évre 2 ft 50 kr.

DER BAZAR

Illustrierte Damen-Zeitung.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven, szabásrajzokkal.

Különösen ajánlhatom mint eddig legjobbnak s legegyszerűbbnek bebizonyult divatlapot, mely mint egy millió példányba van elterjedve.

Előfizetési ára helyben: egy évre 8 ft. A vidékre bérmentve 1 évre 9 ft 20 kr.
házhöz hordva 1/2 " 4 ft. " 1/2 " 4 ft 60 kr.
1/4 " 2 ft. " 1/4 " 3 ft 30 kr.

Illustrierte

FRAUEN-ZEITUNG

A „Modenwelt“ nagy kiadása, szépirodalmi közlönyvel.

Megjelen 250,000 példányban.

Kis kiadás:

Évenként ezen kiadásban megjelen: 24 szám divat- és kézimunkákról, 12 szabás minta stb. melléklettel, 12 nagy színezett divatképpel, 24 szám szépirodalmi rész-szel, mint melléklet.

Előfizetési ára helyben: egy évre 8 ft. A vidékre egy évre 9 ft 20 kr.
házhöz hordva 1/2 " 4 ft. " 1/2 " 4 ft 60 kr.
1/4 " 2 ft. " 1/4 " 3 ft 30 kr.

Nagy kiadás:

Ezen kiadás a kis kiadásban megjelenőknél még 24 nagy színezett divatlapot és 24 színezett tájvásképet tartalmaz.

Előfizetési ára helyben: 1 évre 11 ft 20. A vidékre bérmentve 1 évre 12 ft 40.
házhöz hordva 1/2 " 5 ft 60. " 1/2 " 6 ft 20.
1/4 " 2 ft 80. " 1/4 " 3 ft 10.

HAUS und WELT

Illustrierte Muster- & Modezeitung.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven.

Minden szám gazdag tartalommal és két-három pompásan színezett divatképpel és szabásrajzzal.

Előfizetési ára helyben: egy évre 12 ft. Vidékre bérmentve 1 évre 13 ft 20 kr.
házhöz hordva 1/2 " 6 ft. " 1/2 " 6 ft 60 kr.
1/4 " 3 ft. " 1/4 " 3 ft 30 kr.

DIE MODENWELT.

Illustrierte Zeitung für Toilette und Handarbeiten.

Megjelen havonként kétszer egy nagy iven, szabásrajzzal.

Előfizetési ára helyben: 1 évre 3 ft 60. Vidékre bérmentve egy évre 4 ft 80.
házhöz hordva 1/2 " 1 ft 80. " 1/2 " 2 ft 40.
1/4 " — 90. " 1/4 " 1 ft 20.

VICTORIA

Illustrierte

Muster- u. Modezeitung.

Megjelen havonként kétszer, két nagy iven. Minden számban egy nagy színezett divatkép és minden második számban egy szabásrajz.

Előfizetési ára helyben: 1 évre 6 ft 80. Vidékre bérmentve egy évre 8 ft —
házhöz hordva 1/2 " 3 ft 40. " 1/2 " 4 ft —
1/4 " 1 ft 70. " 1/4 " 2 ft —

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. tanoda betéttel Kolozsvárt.

MODEN-ZEITUNG.

Megjelen havonként kétszer egy nagy iven.

Előfizetési ára helyben: 1 évre 3 ft 20. Vidékre bérmentve egy évre 4 ft 40.
házhöz hordva 1/2 " 1 ft 60. " 1/2 " 2 ft 20.
1/4 " — ft 80. " 1/4 " 1 ft 10.

Fent nevezetteknek kívül elfogadok előfizetéseket minden bel- és külföldi folyóirat- és divatlapra, továbbá heti- és napilapokra, megjegyezve mindenütt még azt, hogy az előfizetési összegek bérmentve küldessenek be hozzám.

Tisztelettel

STEIN JÁNOS

könyvtáros

KOLÓZSVÁRT.

Ugyanott kapható:

Lehrbuch der Praktischen Pflanzekunde

in Wort und Bild, für Schule und Haus, für Gebildete aller Stände. Mit über 1000 Abbildungen auf 60 colorirten Tafeln in Doppelfolio und 214 Holzschnitten. Herausgegeben von Carl Hoffmann. Ára 19 ft 50 kr.

Die Inseln des stillen Océans.

Eine geographische Monographie von Prof. Dr. CARL MEINICKE. A két kötet ára 13 ft 65 kr.

ESSAI

sur le Ministère de Turgt.

Par P. FONCIN. Ára 5 ft 20 kr.

Die Politik Oesterreichs

in der Spanischen Erbfolgefrage. Von ARNOLD GAEDKE. A két kötet ára 10 ft 40 kr.

LA FOI ET LE DEVOIR.

Étude des vérités révélées par le P. BANNACHE. Ára 2 ft 60 kr.

Kelten, Griechen, Germanen.

Vorhistorische Kulturdenkmäler. Eine Sprachstudie von Dr. N. SPAR-SCHUH. Ára 6 ft 50 kr.

DIRECTIONS SPIRITUELLES

de Saint François de Sales. Recueillies et mises en ordre par l'abbé H. Chaumont. LA SOUFFRANCE. Ára 1 ft 9 kr.

Das Buch der physikalischen Erscheinungen.

Frei nach A. Guillemin von Dr. RUDOLF SCHULZE Mit 11 Chromolithografien, 9 grossen Abbildungen ausserhalb des Textes und 448 Holzschnitten. Ára 10 ft 40 kr.

BREIT'S THIERLEBEN.

II. Auflage.

Erscheint in circa 100 Lieferungen a 6 kr.

Raucherlieder.

Humoristische und ernste Original-Gedichte von ERNST LISTNER. Mit 20 Initialen. Diszes fakötésben 1 ft 65 kr.

Der Islam. Türken und Slaven.

Acht Kapitel aus der Culturgeschichte in ihrer natürlichen Entwicklung von FRIEDRICH von HELLWALD. Ára 65 r.

Le Filleul du Roi.

Par PONSON du TERRAIL. I. La belle Provençale. — II. L'héritage du roi René. A két kötet ára 3 ft 90 kr.

Der physikalische Apparat.

Anschaffung, Behandlung und Gebrauch desselben. Mit 61 Holzschnitten. Von Dr. J. HEUSSI. Ára 6 ft 50 kr.

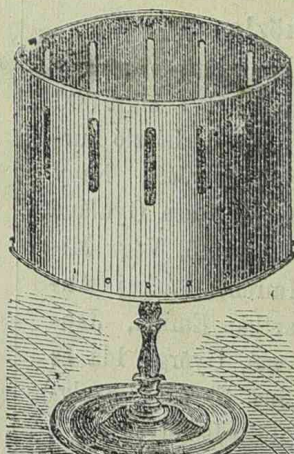
Kedves mulatságot

nyújt a hosszú téli estéken ifjúnak és vénnekegyaránt a

Karácsonyi- és új-évi ajándéknak

is alkalmas és kedvelt

Élő kerék



Zootrope

Szerkezete nagyon egyszerű. A készülék könnyen forgatható henger alakú részébe, mely végig réslukakkal van ellátva, s egy fa talpra an alkalmazva, különféle komikus képeket teszünk be, melyek, miután a henger forgásba hoztuk, meglepő módon tárulnak szemünk elé.

Többek közt látjuk, a mint egy szemfényvesztő 10—15 golyó dobálva ritka ügyességgel játszik; a mint a mézet lopó medvét a méhek köröngözik, az érdekes utazást a holdba, a kifárasztó néger munkát, az emberevő tánczó kutyájával, a steeple chaset sat. sat.

E kedves játékszert, mely egyszersmind természettani taneszköznek is tekinthető, nem csak a szülők, hanem a tanítók és nevelők nagy szíves figyelmébe is ajánljuk.

A képekkel ellátott kisebb készülék ára csomagolással együtt 2 ft. A nagy kiadás ára 5 ft.

STEIN JÁNOS,

könyvtáros

Kolozsvárt.